

VLADISLAV VANČURA: MARKÉTA LAZAROVÁ

Stalo se, že byla Markéta plavá a krásná. Lazar ji střežil jako oko v hlavě. Bratří s ní mluvili přívětivě a pomlčeli o všem, co by dívku mohlo pohoršit. Dítě myslelo na klášter. Pahorky kolem Obořiště jsou pruhovány lesíky, hle, nádherný háj, který stoupá, který se vine podle cesty starých procházek. Markéta byla svobodna od všech prací. Učila se čísti. Nevíme, že by tehdy plakala. Byla přešťastná. Osmahla a častý půst úžil její tvář. Chodila, jako chodí líbezní ptáci, a kdybyste ji viděli, řekli byste, že kráčí snadninko. ... Byla zbožná a pokorného srdce. ... Markéto, vy světačko, z vašeho záměru být Kristovou nevěstou nezbyl než cár závoje. Plačte. Kozlík je překonán a všichni mužové jsou překonáni. Plačte, vedla jste si jako nevěstka a váš otec se díval. ... Chtěli byste slyšet, co nato odpověděl starý pán? Rozumí se, že lál a že se synáčka pěkně zřekl. Vidím, jak se mu otřásají ramena a jak jím zmítá hněv a samolibost starců. Co naplat, svět nic nedá na jeho rozvahu ani na zlost. Stalo se, že je Alexandra těhotná. ... Stalo se, že Kristián zešílel. Válí se v ostruží. Horečka pokryla mu ústa boláky. Křičí a sípá, ale tyto podobá tváři ztracencově. ... Má psí koutky a chlemtavou hubu kancovu, má ostrý a pohyblivý nos proklatce, jenž pozbyl jasného rozumu. Lomí rukama a křičí co křičí. ... Za nynějších časů jsou milování i vášně chabé. Náš chřtán je pln vzlyků, skučíme a poštekáváme chtíčem, uchvacujeme se zuby, a co z toho vznětu zbude nazítří? Budeme říkat jeden druhému, že jsme měli kolem půlnoci přivřená víčka a znuřenou tvář. ... Avšak Markéta? Její strach je jádrem jádra. Je duší lásky!

Úkoly k ukázce:

1. Proč nemůžeme toto Vančurovo dílo označit jako historický román v pravém slova smyslu?
2. Kdo jsou hlavní hrdinové příběhu?
3. Kde žijí?
4. Jaké slohové postupy můžeme najít v naší ukázce?
5. Která další postava vstupuje do děje ve druhém odstavci? Jakou úlohu plní?
6. Jaké baladické prvky můžeme v díle najít?
7. Kde vzal autor námět k tomuto dílu?
8. Proč zvolil jako hlavní hrdiny loupežníky? (Vyjdi z posledního odstavce.)
9. Proč Lazar izoloval Markétu od způsobu života jejich rodiny?
10. Vysvětli, proč ve spojení *chodila, jako chodí líbezní ptáci* je před spojkou jako čárka, ale ve spojení *střežil ji jako oko v hlavě* není.
11. Charakterizuj ukázkou z hlediska jazykového. Do jaké jazykové vrstvy většina výrazů patří?
12. Vysvětli význam slovesa *lál*.
13. Proč Kristián zešílel?
14. Proč Alexandra Kristiána zabije? (Vyjdi z předposledního odstavce.)

VANČURA, Vladislav. Markéta Lazarová. Vydání 14. Praha: Československý spisovatel, 1980. Strana 83 – 84, 89, 104, 127, 155.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní list byl vytvořen v rámci projektu "Nová cesta za poznáním", reg. č. CZ.1.07/1.5.00/34.0034, za finanční podpory Evropského sociálního fondu a rozpočtu ČR.

Uvedená práce (dílo) podléhá licenci Creative Commons
Uvedte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko